

**HRVATSKI SABOR
ODBOR ZA UNUTARNJU POLITIKU
I NACIONALNU SIGURNOST**

Klasa: 022-03/20-01/92
Urbroj: 6521-4-20
Zagreb, 10. studenoga 2020.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće s rasprave o Konačnom prijedlogu zakona o strancima, drugo čitanje, P. Z. E. br. 12

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, na 7. sjednici održanoj 10. studenoga 2020., raspravio je **Konačni prijedlog zakona o strancima, drugo čitanje, P. Z. E. br. 12** (dalje u tekstu: Konačni prijedlog zakona), koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske aktom od 5. studenoga 2020.

Sukladno članku 69. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Odbor je predloženi zakonski prijedlog razmotrio u svojstvu matičnog radnog tijela.

U uvodnom izlaganju predstavnik predlagatelja je istaknuo da je u odnosu na prvo čitanje predlagatelj prihvatio više primjedbi nomotehničke naravi Odbora za zakonodavstvo te da je razmotrio primjedbe načelne naravi koje je iznio Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Odbor za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo, kao i druge primjedbe iznesene tijekom plenarne rasprave.

Najveći dio primjedbi odnosio se na novi model zapošljavanja državljana trećih zemalja koji je Vlada RH predložila smatrajući da je primjereniji aktualnoj situaciji. U tom kontekstu, nakon prvog čitanja zakona, održana je sjednica s Gospodarsko-socijalnim vijećem te je održano više sastanaka s Ministarstvom rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike kako bi se pokušalo naći najbolje rješenje vezano za predloženi model zapošljavanja, što je i rezultiralo određenim promjenama u zakonskom tekstu.

Slijedom toga, predlagatelj je pristupio doradi članka 98. Prijedloga zakona, te je skraćeno vrijeme na koje se daje mišljenje poslodavcu, te ono sada vrijedi 90 dana, a ne kako je bilo predloženo 180 dana, s obzirom da su predstavnici sindikata smatrali da se u 180 dana može značajno promijeniti slika tržišta rada odnosno stanje u evidenciji nezaposlenih osoba.

U postupku izdavanja dozvola za boravak i rad utvrđuje se obveza sklapanja ugovora o radu sukladno Zakonu o radu, te se kao dokaz zasnovanog radnog odnosa ne priznaje npr. potvrda o sklapanju ugovora o radu ili neki drugi odgovarajući dokaz što je bilo predviđeno u Prijedlog zakona, već sklopljeni ugovor o radu.

Nastavno je predstavnik predlagatelja naglasio da je poslodavac, kada traži radnika putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ), dužan navesti uvjete kao što su stručna sprema, radno iskustvo, znanja i vještine kojima radnik treba raspolagati i

sl., te iste te uvjete mora kasnije navesti kod provođenja testa tržišta rada za zapošljavanje stranca.

Predlagatelj je u odnosu na prvo čitanje ovog zakonskog prijedloga koje je raspravljeno u 9. sazivu Hrvatskoga sabora, smanjio „korake“ u provođenju testa tržišta rada, te se cijeli postupak za poslodavca svodi na dva koraka, a to je zatražiti od HZZ-a provođenje testa tržišta rada, te nakon dostavljenom mišljenja HZZ-a, ako u Republici Hrvatskoj nema potrebnih radnika, u roku od 90 dana zatražiti od Ministarstva unutarnjih poslova dozvolu za boravak i rad za konkretnog radnika iz treće zemlje. Cijeli proces ne smije trajati duže od 30 dana odnosno test tržišta rada treba se provesti u roku od 15 dana od podnesenog zahtjeva putem elektroničke platforme koja je u izradi, a izdavanje dozvole za boravak i rad od strane Ministarstva unutarnjih poslova također u roku od 15 dana od podnesenog zahtjeva, provjerom zadovoljava li stranac sve zakonom utvrđene uvjete.

Predstavnik predlagatelja je istaknuo da potreba za radnicima za deficitarna zanimanja i sezonski rad do 90 dana ne podliježe obvezi provođenja testa tržišta rada, kao i da je predlagatelj prihvatio primjedbe iznesene u raspravi te će sezonski radnici moći nastaviti rad kod drugog poslodavca dok čekaju novu dozvolu za rad.

Nastavno je u raspravi predstavnik predlagatelja naglasio da je teško procijeniti koliko će stranih radnika biti potrebno u pojedinoj godini, jer to ovisi o više čimbenika. Tijekom 2019. godine za potrebe dvije najpropulzivnije grane izdano je oko 56200 dozvola, tj. za graditeljstvo je izdano nešto manje od 35000 dozvola, a za potrebe ugostiteljstva i turizma oko 21200 dozvola od ukupnog broja odnosno kvote za 2019. godinu od 82500 dozvola. Tijekom prvih 10 mjeseci 2020. godine graditeljstvo je dobilo 34600 dozvola, dok je za potrebe ugostiteljstva i turizma izdano oko 10400 dozvola, te je jasno da se u 2020. godini prepolovio broj dozvola za ugostiteljstvo i turizam, a isto je izravna posljedica pandemije COVID-19, dok ista pandemija, što je vidljivo iz brojki, nije ostavila traga u graditeljstvu. U prvih 10 mjeseci 2020. godine izdano je ukupno 57495 dozvola za boravak i rad i još 1400 dozvola izvan kvote, te je trenutno ta brojka manja za nekih 15000 dozvola u odnosu na 2019. godinu, no do konca godine će, kako je istaknuo predstavnik predlagatelja, brojke vjerojatno biti vrlo slične. U odnosu na svrhe radi kojih su se izdavale dozvole za boravak i rad predstavnik predlagatelja je istaknuo da je najviše dozvola izdano za rad, oko 73000 dozvola, za spajanje obitelji 7805 dozvola, a najmanji broj je izdan za studiranje, istraživanje i znanstveni rad. Od broja dozvola za boravak i rad u prvih 10 mjeseci 2020., gotovo 40000 dozvola je izdano za novo zapošljavanje, dok je za produženje zapošljavanja izdano 16000 dozvola i za sezonski rad gotovo 3000 dozvola. I dalje među stranim radnicima prednjače državljani Bosne i Hercegovine s udjelom od gotovo 41%, te nastavno državljani Srbije, Kosova, Sjeverne Makedonije, Ukrajine i Albanije, no raste i broj dozvola za državljane Nepala, Indije, Filipina i Kine.

S obzirom na iznesene primjedbe Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost tijekom prvog čitanja, predstavnik predlagatelja se složio da je u Republici Hrvatskoj demografska situacija kompleksna te je istaknuo da je u Glavi 16. Konačnog prijedloga zakona koncipiran novi članak 246., a koji će se odnositi na utvrđivanje imigracijske politike u Republici Hrvatskoj, na način da će Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade RH, utvrditi načela za provedbu sveobuhvatne imigracijske politike za razdoblje od najmanje pet godina, a Vlada RH će, na temelju tih načela i aktualnog demografskog, gospodarskog i socijalnog stanja, donijeti odluku o broju, mjerilima i uvjetima za useljavanje državljana trećih zemalja za svaku kalendarsku godinu. Te odredbe bi bile alat Vladi RH i Saboru da kroz propisivanje uvjeta i mjerila daju dodatni zamah revitalizaciji „uspavanih“ područja u Hrvatskoj te učinkovito

upravlja legalnim migracijama, s obzirom da u Hrvatskoj postoji sve više lokalnih jedinica u ruralnim područjima koje se same ne mogu brinuti o osnovnim potrebama svojih mještana te je Hrvatskoj potrebno useljništvo koje će činiti cijele obitelji, a koje će se integrirati u zajednicu.

Predstavnik predlagatelja se osvrnuo i na institut digitalnih nomada te istaknuo da taj benefit neće koristiti velik broj osoba, no olakšavanjem uvjeta za iste ide se u smjeru promocije Hrvatske, ali i ostvarivanja dodatnih prihoda.

U raspravi je podržano donošenje novog Zakona o strancima, no predloženo je da se pojednostavi proces za odobravanje privremenog boravka za osobe koje isti trebaju ponovno ishoditi, odnosno da im se omogući da u novom postupku za ishođenje privremenog boravka ne trebaju dostavljati iste „papire“, odnosno već jednom dostavljene dokumente, s čime se predstavnik predlagatelja složio odnosno istaknuo da je do tog pojednostavljenja već došlo.

Nadalje, u raspravi je naglašeno da ilegalne migracije stvaraju velike probleme Republici Hrvatskoj i hrvatskim državljanima, i to ne samo u pograničnim područjima odnosno uzduž granične crte, već i u dubini prostora, ugrožavanjem života i zdravlja hrvatskih građana, uništavanjem i krađom njihove imovine i na druge načine, te da je Republika Hrvatska dužna poduzeti sve što je u njezinoj moći kako bi isto spriječila i zaštitila hrvatske građane i njihovu imovinu.

U raspravi je ponovno naglašena loša demografska situacija u Republici Hrvatskoj te, ako bi novi Zakon o strancima zaživio, potrebu da se državljani trećih zemalja kvalitetno integriraju, za što je potrebna suradnja centralne države i jedinica lokalne samouprave.

Pojedini članovi su istaknuli da bi Republika Hrvatska trebala voditi „agresivniju“ politiku zapošljavanja odnosno da bi trebala davati projekcije koji kadrovi i s kakvim kvalifikacijama su potrebni Republici Hrvatskoj te ne dopustiti stihijsko useljavanje.

Nakon rasprave, Odbor je **većinom glasova, sa 6 glasova „ZA“, 1 glas „PROTIV“ i 4 glasa „SUZDRŽAN“, odlučio predložiti Hrvatskome saboru donošenje**

ZAKONA O STRANCIMA.

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora određen je Nikša Vukas, predsjednik Odbora, a u slučaju njegove eventualne odsutnosti ili spriječenosti, za izvjestitelja se određuje Mario Kapulica, potpredsjednik Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Nikša Vukas

